

Sabi Suriname

Een Surinaams spreekwoord luidt: 'Wan no sabi kan tron wan sabi'. Letterlijk vertaald: 'Een niet weetje kan een wel weetje worden'. En dat is precies wat er in Sabi Suriname gebeurt, een tentoonstelling in het Amsterdamse Tropenmuseum Junior.

Tekst KO VAN GEEMERT Beeld KIRSTEN VAN SANTEN

De wereld achter de Dingen is het uitgangspunt van de tentoonstelling: er wordt gesuggereerd dat er een bijzondere ontdekking gedaan is onder het Tropenmuseum. Op verdieping -7 in het Surinamedepot is een tot nu toe onbekende wereld ontdekt: de Wereld achter de Dingen, een wereld vol pratende voorwerpen en activiteiten. Overall is van alles te doen en kom je veel te weten over Suriname, de band met Nederland en hoe Suriname met de wereld is verbonden. Er wonen ruim drie generaties Surinamers in Nederland. Toch is er weinig kennis over Suriname. Een bezoek aan Sabi Suriname geeft een beeld van onze gedeelde koloniale geschiedenis, van de Surinaamse cultuur in Nederland én van een land waar Nederlands wordt gesproken en waar de bevolking herkomst heeft in vier continenten. Tropenmuseum Junior kiest altijd voor een onderwerp dat stimuleert tot een open blik op de wereld.

Geïnteresseerde kinderen (tussen 6 en 13 jaar) kunnen

de onbekende wereld onder het museum bezoeken onder begeleiding van speciaal hiervoor opgeleide medewerkers, *mati's*, vrienden, allen met een Surinaamse achtergrond.

Pratende objecten

Ze varen mee op een pratende boot door het binnenland en spelen het Wat-is-waar?-spel over de bosapothek, een keukenhuisje, een verentooi en inheemse dierenbankjes. In de Toko doen ze boodschappen voor een heerlijk Surinaams gerecht. In Studio Dansi leren ze van een instrument hoe ze muziek kunnen maken en er wordt gedanst en gezongen.

In het Verhalenhuis vertellen vier historische Surinamers – Anton de Kom (in 1934 schrijver van *Wij slaven van Suriname*), Boni (Marronleider in het einde van de 18de eeuw), Tetary (Hindostaanse verzetsstrijdster tegen contractarbeid eind 19de eeuw) en Elisabeth Samson (vrij geboren en steenrijke zakenvrouw in het midden van de

18de eeuw) – hun verhaal over het verzet tegen koloniale machthebbers.

In deze Wereld achter de Dingen kunnen levenloze zaken praten. Zo spreekt de kruik in de hand van Tetary je toe: 'Normaal ben ik een vreedzame waterkruik. Maar vandaag is anders. De Hindostaanse werkers op plantage Zorg en Hoop zijn boos. Er is een opstand en Tetary doet mee. Vandaag word ik niet gevuld met water, maar met woede'. Het boek van Anton de Kom zegt: 'Ik lig hier opengeslagen en zo ligt een boek er het liefste bij, kan ik je zeggen. Je woorden willen gelezen worden en je verhalen moeten inspireren'. En bijvoorbeeld in de Toko hoor je de soeppan vertellen: 'Ik ben maar een oude pan, maar wel een pan waarin alles verandert! Ik maak van water, kruiden en kip een heerrrrlijke saoto. Niet soto, maar saoto'.

Voor Sabi Suriname is nauw samengewerkt met Suriname. Zo is er houtsnijwerk te zien van Aucaners en Saramaccaners (Surinaamse Marrons), evenals een Aucaanse korjaal, zijn er muziekinstrumenten van verschillende bevolkingsgroepen, een schaaftijskarretje en muurschilderingen. De vier prachtige houten beelden in het Verhalenhuis werden gemaakt in het Saramaccaanse dorp Pikin Slee, diep in het binnenland, door de kunstenaarsgroep Totomboti in samenwerking met beeldend kunstenaar David Linga.

Drie tours

Sabi Suriname is elke zaterdag en zondag geopend en tijdens schoolvakanties elke dag. Er is een Juniortour (6 t/m 13 jaar) en een Familietour (alle leeftijden). De Juniortour van 1,5 uur is het meest actieve en verdiepende

programma. De Familietour, die ietsje korter is, doe je voor het grootste deel zelfstandig met je familie of vriendengroepje.

En dan zijn er nog de schoolprogramma's: op doordeweekse schooldagen is Sabi Suriname geopend voor scholen. Voor groep 3 t/m 8 van het primair onderwijs en voor de brugklas van het voortgezet onderwijs zijn schoolprogramma's ontwikkeld.

Surinaams zusje

Tropenmuseum Junior is in 1975 opgericht. Het is het eerste kindermuseum van Nederland en een van de eerste van Europa. In Paramaribo staat al ruim elf jaar het zusje van het Tropenmuseum Junior: Villa Zapakara. Vanaf 2009 heeft Villa Zapakara vier tentoonstellingen (en programma's) van Tropenmuseum Junior een tweede leven ingeblazen, over Ghana, China, India en Brazilië. Dit jaar opende Villa Zapakara de zelf ontwikkelde tentoonstelling *Sranan Krakti*.

Zowel Villa Zapakara als Tropenmuseum Junior maken tentoonstellingen waarin kinderen actief aan de slag gaan en al doende leren, onder begeleiding van speciaal daarvoor opgeleide tentoonstellingsmedewerkers. In Sabi Suriname is dat dus het zogenoemde *mati*-team. Ze roepen kinderen op om vier keer te komen, dan zijn ze aspirant-*mati's*, krijgen een speciaal programma en ook een taak: meer kennis over Suriname te verspreiden. Deze leerzame en schitterend vormgegeven tentoonstelling – niet alleen voor kinderen! – is nog tot maart 2023 te bezoeken. 🌟